

Οι προτάσεις για δράσεις, άξονες & μέτρα στο νέο ΚΠΣ.

Η Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις θα πρέπει στον σχεδιασμό τους, να δώσουν έμφαση στην καλύτερη αξιοποίηση των υδατικών τους αποθεμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τον χαρακτήρα του νερού ως πολύτιμου φυσικού αγαθού σε ανεπάρκεια, όσο και την αυξημένη οικονομική του αξία λόγω των πολυδάπανων έργων συλλογής και μεταφοράς.

Για να αντιμετωπισθούν τα επείγοντα και σοβαρά προβλήματα από την λειψυδρία και οι επιπτώσεις στην γεωργία, οι φορείς της Θεσσαλίας πρέπει ταυτόχρονα με την διεκδίκηση ολοκλήρωσης όλων των μεγάλων έργων (ΚΑΡΛΑ, ΑΧΕΛΩΟΣ, κ.α.), να προωθήσουν δράσεις στους παρακάτω βασικούς άξονες :

- ⇒ στην εξοικονόμηση του χρησιμοποιούμενου νερού,
- ⇒ στην ταμίευση νερού,
- ⇒ στην βιώσιμη αξιοποίηση των αποθεμάτων με νέα οικονομικά έργα αμέσου αποδόσεως,
- ⇒ στην αύξηση της αποδοτικότητας & τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων υδραυλικών έργων &
- ⇒ στην ορθολογική-αιθροική διαχείριση.

Η υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, προϋποθέτει ταυτόχρονα και μέτρα που θα πρέπει να σχεδιασθούν σε επίπεδο Θεσσαλίας και να εφαρμοστούν σύντομα. Τα μέτρα αυτά είναι :

❖ Μέτρα υποδομής & Δίκτυα μέτρησης :

- Δίκτυο σύγχρονων σταθμών μέτρησης υετόπτωσης, θερμοκρασίας, υδρογεωλογικής πληροφορίας, ποιότητας υδάτων, μετεωρολογικών σταθμών, υδρομετρικών σταθμών
- Οργάνωση ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων – Γεωγραφικά συστήματα (GIS)
- Πρόσληψη ανθρώπινου δυναμικού και επάνδρωση των αρμόδιων υπηρεσιών

❖ Μέτρα θεσμικά – Νομοθετικά – Διοικητικά όπως :

- Απλή & εφαρμόσιμη νομοθεσία – έκδοση Π.Δ., Υπουργικών αποφάσεων
- Αστυνόμευση της χρήσης νερού – οικονομικά αντικίνητρα
- Διοικητικά μέτρα ελέγχου – καθορισμού ζωνών αρδεύομενων εκτάσεων
- Τεχνική – επιστημονική υποστήριξη φορέων για αξιόπιστα & ρεαλιστικά προγράμματα άρδευσης
- Δημιουργία Ενιαίου Φορέα Διαχείρισης Υδατικών Πόρων Θεσσαλίας

❖ Μέτρα διαχείρισης της ζήτησης του νερού όπως :

- Δίκαιη τιμολόγηση του νερού – εφαρμογή αντικινήτρων
- Μείωση του μη μετρήσιμου νερού - πρόγραμμα τοποθέτησης μετρητών παροχής σε γεωτρήσεις ΤΟΕΒ κ.α. φορέων
- Κατασκευή κλειστών δικτύων διανομής νερού και υπογείωση των υπαρχόντων.
- Εκπαίδευση και ενημέρωση των χρηστών - γεωργών σε θέματα νερού
- Αλλαγή τρόπου και μεθόδων άρδευσης -Κίνητρα

❖ Μέτρα προστασίας και αποκατάστασης των υπόγειων υδατικών πόρων όπως :

- Έργα συλλογής & ταμίευσης επιφανειακού νερού, τα οποία θα βοηθήσουν και στην αποκατάσταση των υπόγειων υδροφορέων
- Έργα εμπλουτισμού των υπόγειων υδροφορέων (όπου ευσταθούν οικονομικά)

Γενικός άμεσος στόχος - για όσες περιοχές της Θεσσαλίας υπάρχουν σοβαρά προβλήματα με τα υπόγεια νερά - πρέπει να είναι η μείωση ή σταθεροποίηση των

αρδευόμενων εκτάσεων και μεσοπρόθεσμος στόχος τα έργα ταμίευσης και η μεταφορά νερού από άλλες περιοχές (Αχελώος).

- Θα πρέπει να συνεχισθεί η προσπάθεια που γίνεται με έργα ταμίευσης νερού (φράγματα) σε ορεινές-ημιορεινές περιοχές με μικρό ποσοστό αρδευόμενων εκτάσεων που δεν διαθέτουν υπόγεια νερά.

- Θα πρέπει να συνεχισθούν τα έργα ταμίευσης νερού (ταμιευτήρες), στις περιοχές που εξαρτώνται άμεσα από την μειωμένη καλοκαιρινή παροχή του Πηνειού ποταμού, έτσι ώστε να μειωθεί όσο είναι δυνατόν η εξάρτηση από νερό άλλων περιοχών - νομών.

- Θα πρέπει να εκσυγχρονισθούν όσα από τα αρδευτικά έργα έχουν προοπτικές και δυνατότητες εξοικονόμησης νερού, όπως οι επενδυμένες ανοικτές διώρυγες, οι κλειστοί επιφανειακοί ή υπόγειοι αγωγοί. **Η εξοικονόμηση αρδευτικού νερού, επιβάλλει την χρηματοδότηση αρδευτικών δικτύων με υψηλό βαθμό αποδοτικότητας, που θα ανταποκρίνεται στις μελλοντικές ανάγκες, με το μικρότερο δυνατό κόστος και εκσυγχρονισμό των υπάρχοντων αρδευτικών δικτύων, για να περιορισθούν οι απώλειες νερού που φθάνουν το 30 - 40%.**

- Τέλος είναι αναγκαία η αντικατάσταση γεωτρήσεων και ο εκσυγχρονισμός αντλητικών συγκροτημάτων, τα οποία λόγω της μακροχρόνιας χρήσης τους (30 χρόνια) σε ορισμένες περιοχές έχουν αχρηστευθεί ή υπολειτουργούν.

Η ανισοκατανομή και σπανιότητα των υδατικών πόρων σε ορισμένες περιοχές της Θεσσαλίας και το διαρκώς αυξανόμενο κόστος κάθε νέου έργου, δεν αφήνουν περιθώρια αστοχίας στα νέα έργα αξιοποίησης υδατικών πόρων & άρδευσης.

Η καλή προετοιμασία, η έγκαιρη χρηματοδότηση των απαραίτητων μελετών και την εξασφάλιση της ωριμότητας, η αντικειμενική και τεκμηριωμένη επιλογή των έργων που θα προταθούν και ο ουσιαστικός διάλογος με τους ενδιαφερόμενους φορείς – χρήστες – δήμους κ.α, είναι ορισμένες από τις προϋποθέσεις που απαιτούνται, ώστε να υπάρξει η καλλίτερη δυνατή αξιοποίηση των οικονομικών πόρων που θα διατεθούν τα επόμενα χρόνια από την Ε.Ε για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας.

Η επίτευξη όμως όλων των πολύπλοκων παραπάνω στόχων είναι δύσκολη, παρουσιάζει σημαντικές αβεβαιότητες και απαιτεί την συνεργασία όλων των φορέων με εξειδικευμένο και έμπειρο τεχνικό προσωπικό.

Δυστυχώς για την Θεσσαλία αλλά και την χώρα, θα περάσουν αρκετά χρόνια για την οριστική επίλυση των προβλημάτων της που σχετίζονται με το νερό, κυρίως γιατί έλειψε τα τελευταία 25 χρόνια, η στρατηγική, ο προγραμματισμός, η επαρκής χρηματοδότηση και η ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών.